

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Лісоводського будинку-інтернату для громадян похилого віку
та осіб з інвалідністю**

21.02.2024

м. Хмельницький, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.02.2024 групою НПМ здійснено відвідування Лісоводського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю Хмельницької обласної ради.

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Кізаєва Оксана Миколаївна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Хмельницькій області (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Лісоводський будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – заклад, інтернат) знаходиться за адресою: вул. Ткачука, будинок 6, с. Лісоводи, Хмельницького району, Хмельницької області, 32046.

Керівництво інтернату: директор Маринчук Олена Юріївна .

Відповідно до Статуту Лісоводського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, який затверджений розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 04 серпня 2021 № 177/2021-о, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворюється для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів (далі – підопічні).

Відповідно до п. 5.1 Статуту у структурі закладу створено відділення підтриманого проживання та відділення стаціонарного догляду.

Інтернат розрахований на проживання 60 осіб. Всього в установі проживає 59 підопічних, з яких 21 - особи з інвалідністю, 25 – особи з числа внутрішньо переміщених.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 42 штатні одиниці, з них медичний персонал - 23,5 штатних одиниці (сімейний лікар – 0,5 шт. од.; старша сестра медична вищої категорії – 1 шт. од.; сестра медична вищої категорії – 0,5 шт. од.; сестра медична – 3,5 шт. од.; молодшого медичного персоналу – 18 шт. од.). На день відвідування вакантними є 6,5 штатні одиниці, зокрема, завідувач відділенням підтриманого проживання, головний бухгалтер

та бухгалтер, 3 шт. од. молодшого медичного персоналу, організатор культурно-дозвілєвої діяльності, перукар, що ускладнює забезпечення належного функціонування закладу.

Закладом здійснюється надання вторинної медичної допомоги. Згідно із відомостями Витягу з сайту МОЗ України заклад відповідно до наказу від 06.08.2021 № 1685, отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою; сестринська справа.

Під час огляду наявних у закладі медичних препаратів не виявлено ліків з терміном придатності, що минув. Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Підопічні з інвалідністю забезпечені технічними та іншими засобами реабілітації, а також частково спеціальними засобами для догляду. На час відвідування у коридорах житлового корпусу перебували підопічні, які пересувалися на кріслах колісних.

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Територія закладу не огорожена, однак доглянута, наявні місця для відпочинку та дозвілля підопічних (фото 1).

У закладі не облаштовано загальну кімнату відпочинку, в якій підопічні могли б проводити своє дозвілля. В загальних коридорах є місця для відпочинку, де підопічні здійснюють перегляд телевізійних програм (фото 2).

Коридори закладу обладнані пристінними перилами для зручності пересування підопічних по інтернату (фото 3).

Вбиральні інтернату також обладнані настінними поручнями та пристосуваннями для осіб з інвалідністю та інших маломобільних підопічних.

В умовах воєнного стану будинок-інтернат має достатній запас продуктів харчування та миючих засобів.

Заклад оснащений системою водопостачання. Температурний режим у житлових кімнатах та інших приміщеннях відповідає нормам. У санітарних кімнатах та на харчоблоці наявна гаряча вода, підігрівання якої здійснюється електричними бойлерами. У приміщенні харчоблоку відсутні неприємні запахи, робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в робочому стані. В період відвідування закладу проводилися ремонтні роботи з облаштування нового приміщення харчоблоку разом з їдальнею (фото 4). Працівники, які залучені до робіт на харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

Підопічних забезпечено чотириразовим харчуванням, наявне денне та перспективне меню. Підопічні забезпечені питною водою. Поршень правил товарного сусідства та строків зберігання продуктів на харчоблоці закладу не виявлено.

В умовах воєнного стану інтернат має достатній запас продуктів харчування та миючих засобів. Заклад отримує гуманітарну допомогу, в тому числі продукти харчування, яка обліковується відповідно до чинного законодавства.

Під час відвідування групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 36 підопічними та 8 працівниками закладу. Підопічні відкриті до спілкування, скарг на неналежне поводження від підопічних не надходило, відзначали чуйне відношення керівника та персоналу закладу, а також гарне харчування. Особи з інвалідністю, більшість з яких користується кріслами колісними, проживають на першому поверсі та можуть вільно виїхати на вулицю.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі не вжито заходів для забезпечення захисту й безпеки підопічних в ситуаціях збройних конфліктів, гуманітарних надзвичайних ситуаціях, що порушує вимоги статті 27 Конституції України, статті 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю. Так, в порушення пункту 25 частини 2 статті 19 Кодексу цивільного захисту України, не здійснено заходів зі спорудження захисних споруд цивільного захисту (підвальних та інших заглиблених приміщень), придатних для укриття підопічних та персоналу закладу і безпечного перебування в них, та які б відповідали вимогам, встановленим Кодексом цивільного захисту України, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» (зі змінами).

Під час спілкування з підопічними та персоналом закладу було з'ясовано, що адміністрацією інтернату порушується право підопічних на безпеку, сигнал «повітряна тривога» персоналом закладу ігнорується. Принцип «двох стін» в даному закладі не працює, оскільки не обладнано місця для сидіння в коридорі відповідно до кількості підопічних та персоналу, не проінформовано підопічних. Варто зауважити, що відсутність захисних споруд цивільного захисту, нездійснення заходів щодо своєчасної підготовки підопічних до переміщення в укриття, може призвести до порушення їх права на життя.

2. На час відвідування закладом не були усунуті порушення вимог Правил пожежної безпеки, про які зазначено в акті Хмельницького районного управління ГУ ДСНС у Хмельницькій області № 1032 від 09.09.2021 та які відповідно до акту становлять ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності внаслідок настання надзвичайної ситуації, пожежі. Відповідно до пояснень адміністрації закладу неусунення даних порушень пов'язано з відсутністю відповідного фінансування.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

3. Медична документація у закладі ведеться із порушенням вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» (далі – наказ МОЗ України № 110). Так, у закладі ведуться застарілі зразки первинної медичної документації у формі «Історія хвороби» (фото 5).

4. Амбулаторний прийом та огляд підопічних не реєструється належним чином, відсутня Форма первинної облікової документації № 074/о «Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів», що суперечить вимогам наказу МОЗ України № 110. Водночас ведеться «Амбулаторний журнал», в якому фіксуються огляди (фото 6).

5. У порушення вимог пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 (далі – Типове положення), не у всіх житлових кімнатах облаштовано кнопки виклику персоналу. Окрім того, в тих кімнатах, де наявні кнопки виклику персоналу, не всі ліжкові хворі підопічні мають можливість ними скористатись.

6. Листки лікарських призначень ведуться в довільній формі, без ідентифікації закладу охорони здоров'я, що суперечить вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 29.05.2013 року № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності».

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

7. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу

та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007). Окрім того, кімната ізолятору не використовується за призначенням.

8. Усупереч вимогам ДБН В.2.2-18:2007 у приміщенні їдальні на момент відвідування відсутні умивальники.

9. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в деяких кімнатах кількість стільців не відповідає кількості підопічних, які там проживають (фото 7). Також є потреба в заміні старих ліжок з панцерними сітками (фото 8).

10. Вхідні двері в кімнату № 8 інтернату мають незатоновані вставки скла, що порушує право на приватність підопічних, які там проживають (фото 9).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Хмельницькій обласній військовій адміністрації:

1.1. Забезпечити контроль за усуненням недоліків, викладених у цьому звіті.

1.2. Опрацювати питання щодо виділення коштів для забезпечення належних та безпечних умов перебування в закладі (зокрема, обладнання укриття, дотримання правил пожежної безпеки).

2. Лісоводському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю»:

2.1. Забезпечити дотримання у закладі прав підопічних на безпечні умови проживання та достатній життєвий рівень.

2.2. Забезпечити належне ведення медичної документації підопічних відповідно до вимог відомих нормативних актів Міністерства охорони здоров'я України.

2.3. Вжити заходів щодо дообладнання житлових кімнат підопічних кнопками виклику персоналу відповідно до вимог Типового положення про будинки-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772.

2.4. Забезпечити можливість використання приміщення ізолятору закладу за його цільовим призначенням.

2.5. Укомплектувати житлові кімнати меблями та іншим інвентарем відповідно до вимог Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами

та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857.

2.6. Забезпечити усунення порушень та недоліків, про які зазначено в звіті, та вжиття заходів щодо їх недопущення в подальшому.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Хмельницькій області**

Оксана КІЗАЄВА

Фотоматеріали

фото1

фото 2

фото 3

фото 4

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Головне управління праці та соціального захисту населення Хмельницької обласної адміністрації

ЛІСОВОДСЬКИЙ БУДИНОК-ІНТЕРНАТ
ДЛЯ ГРОМАДЯН ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ІНВАЛІДІВ

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Корпус _____ Кімната _____
 Прізвище _____ Ім'я _____
 По батькові _____ Рік _____
 Адреса рідної _____

Професія _____
 Група інвалідності _____
 Ким направлений _____
 Диагноз при поступленні *Гіпертонічна х-ба з ст. ст.р. напіврестом. вент.р.*
 Диагноз заключений клінічний _____
 а) основний *Ар. судин. н. міокард, трисерйозні виразки серця геміплек.*

б) ускладнення основного _____

Дата поступлення *16.09.2022р.* Дата вибуття _____

фото 5

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9